

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' לחינוך קדם יסודי

מיילת היום

יומן

"רחוב סומסום"™, הדמויות הנלוות, זכויות היוצרים, סימני המסחר וזכויות העיצוב הינם בבעלות ובהרשאת Sesame Workshop
© 2013 כל הזכויות שמורות ל-Sesame Workshop

מילת היום

יומן

איורים ורישומים שמופקים מתוך התבוננות ומהדמיון נשארים לאורך זמן וניתן לחזור אליהם ולרענן את הזיכרון. מגוון רחב של רישומים נערכים במטרות שונות כגון: תכנון טיול, תרשים לבניית תוצר, תיעוד של עקבות שמצאנו בטיול או סימון שמות הילדים שאוהבים תה עם עלי נענע וגרניום. שימוש ברישומים של הילדים בשילוב צפייה בסרטון יכולים לחדד את ההזדמנויות בהן אנחנו "כותבים וקוראים" בהקשר של ניסוי מדעי ובהקשרים נוספים בגן כגשר לשפה הכתובה (תובל וגוברמן, 2013).

מה בסרטון?

בסרטון, אלמו וסיון פוגשים במושג "יומן לרישום תוצאות". סיון מחליטה לבדוק כמה תושבים ברחוב סומסום אוהבים אבוקדו וכמה לא, היא רושמת את כל התוצאות ביומן. לבסוף, שניהם מגלים שרוב התושבים ברחוב סומסום אוהבים אבוקדו - במיוחד אלמו!

פירושה של מילה

הגדרה מילונית (מילון אבן ספיר): פְּנֵקס שְׁאָדָם רוֹשֵׁם בּוֹ דְּבָרִים לְזָכְרוֹן. הגדרת המילה בסרטון - המדענים רושמים את התוצאות של הניסויים שהם עורכים ביומן לרישום תוצאות. התוצאות שהם אספו ורשמו ביומן, עוזרות להם בסוף הניסוי למצוא את התשובה לשאלה שהם חוקרים.

בודקים את ההגדרה

- אפשר לבחור מילה שאינה מוכרת לילדים (מההגדרה) ולבדוק האם המילה מזכירה לנו מילה אחרת מוכרת יותר. לדוגמה: (יומן, יום, רישום, רושם). ניתן להסתייע במילון.
- ניתן להציע לילדים למצוא קשר בין המילים שמופיעות בהגדרה כגון: רושמים בפנקס או במחברת, בוחרים מה לרשום כדי שיהיה קל יותר לזכור.

מילים טובות

מילים שיש בהן פוטנציאל להעשרה ולהעמקת השיח בגן הילדים

- רישום
- ציור
- איור
- סיכום
- תוצאות
- סך הכול
- דיאגרמה
- ארגון
- הערה
- פנקס

קשר עם מילים נוספות מהסדרה - להתבונן, תופעה, תצפית, המצאה, מדען/מדענית

בואו נדבר על זה (בעקבות הצפייה בסרטון)

הצעות לעידוד השיח סביב נושאים שיש בהם פוטנציאל לעניין את הילדים ולהעשיר את השיח סביב הדמויות המעורבות ותהליכי החקר של הסביבה הקרובה

- איזה אירוע התרחש בסרטון? מה עשתה סיוון רגע לפני שאלמו הגיע? מה הייתם ממליצים לאלמו לעשות עכשיו?
- סיוון בחרה לחלק את הדף ביומן כדי לרשום את תוצאות הניסוי שלה. איך הייתם רושמים ביומן שלכם האם ילדים אוהבים אבוקדו או לא?
- מה הייתם רוצים לרשום בו? מה הייתם רוצים לזכור ולא לשכוח? מה אתם הייתם כותבים ביומן?
- מה יקרה אם יום אחד סיוון תשכח את היומן בבית? איך היא תוכל לזכור את תוצאות הניסוי שלה?
- הסתכלו על היומן שלי - האם זה יומן לרישום תוצאות כמו היומן של סיוון? איזה עוד יומן אתם מכירים?

הלכה למעשה

שלל רעיונות לפעילויות וליישום חווייתי בגן הילדים

- יומן תצפית - מומלץ לנהל יומן תצפית על חרקים או ציפורים שמבקרים בגן. מומלץ להזמין את הילדים לחפש את שמם במגדירים השונים. כדאי לרשום ביומן התצפית כמה חרקים מצאנו ואיפה. האם החרקים תמיד באותן הסביבות? האם החרקים הגיעו אחרי אירוע ייחודי כגון: ירד גשם; יצאה השמש אחרי כמה ימי גשם; הייתה רוח חזקה?
- **שיחה בשניים:** אפשר להזמין את הילדים לצלם אירועים מיוחדים ולציין למה הם מיוחדים בעיניהם.

- ילדים מוזמנים לתכנון איורים ותהליכים על הנייר או באמצעות רישום קול: כיצד יש לערוך תצפית בציפורים? מה הם שלבי הניסוי שהם הולכים לבצע? כיצד ייראה הצעצוע שהם רוצים לבנות? התכנון על הנייר מעודד את הילדים לבחור בייצוג המתאים לכל מטלה ולהשוות את הביצוע אל מול התכנון.
- **טיולים קטנים:** ילדים יוצרים מפה בעקבות הטיול שערכו. ניתן לעודד את הילדים להציג דרכים לסמלל או לייצג את התצפיות שנערכו במהלך הטיול בסביבה הקרובה או בחצר הגן.

סביבה והשראה

רעיונות לביטוי המילה בסביבה החינוכית

- רישום אחר: יצירת עלילון (קומיקס) המסכם את הניסוי או את התצפית במהלך הטיול. כך ילדים מכירים דרך נוספת לתיעוד או לרישום ביומן.
- מחפשים את המטמון: מפות של הגן מעשה ידי הילדים. מגוון מפות וצילומים של הגן לשימוש של הילדים במשחקי חידה, מחפשים את המטמון ומחבואים.
- יומן אישי: הילדים יוצרים יומנים אישיים לרישום תופעות ותצפיות מעניינות.
- יש לי אוסף: הילדים מציגים את האוספים שלהם בגן. הילדים כותבים תוויות והסברים לפרטי האוסף: היכן מצאתי את העלה? למה אני אוהב לאסוף אבנים עם חורים? וכדומה.

תנו לאצבעות ללכת...

מבחר סרטונים ואתרים להשראה לגננת

- [מתכננים את השבוע בעזרת יומן](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - ילדי הגן משוחחים על הצורך בשימוש ביומן, מכירים את מבנהו, מבחינים בין אירועים קבועים וחד-פעמיים, ואף מכינים לעצמם יומן שבועי.
- [לוח תיעוד, תכנון, שחזור](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - לוח התיעוד מאפשר לתכנן וגם לשחזר פעילות. הגננת ושתי בנות, משחזרות בצוותא את יום הספורט שנערך בגן לכבוד ל"ג בעומר.
- [שחזור טיול באמצעות תיעוד](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - ילדי הגן נוהגים לצאת לטייל בסביבת הגן. במהלך הטיול הם מגלים מה הצבע השולט בטבע, מה התחדש בגבעה ועוד. עם סיום הטיול הם מתעדים את המסלול ואת התחנות השונות בהן עצרו וביקרו.
- [הרכבה לפי הוראות גרפיות](#) (סרט באתר גננט-בוסתנט) - הפעילות המוצגת בסרט ממחישה את תרומתו המרכזית של התיווך, הן בהעשרת אוצר המילים והן בתרגום ההוראות של הטקסט הגרפי לפעילות במציאות התלת-ממדית.